

Minimumeisen

Triodos Bank, Triodos Investment Management en Triodos Private Banking (in dit document gezamenlijk 'Triodos Bank' genoemd) investeren in en financieren bedrijven, instellingen en projecten die op cultureel gebied waarde toevoegen en mens en milieu ten goede komen. Triodos Bank wordt hierbij gesteund door spaarders en beleggers die maatschappelijk verantwoorde bedrijven en een duurzame samenleving willen stimuleren. De activiteiten van Triodos Bank kunnen worden onderverdeeld in twee operationele kernsegmenten: bankieren en vermogensbeheer. Het bankonderdeel verleent kredieten aan duurzame bedrijven en neemt tijdens het beoordelingsproces de positieve maatschappelijke, culturele of milieu-impact van de activiteiten van die bedrijven in overweging.

Triodos Investment Management (TIM) beheert maatschappelijk verantwoorde (Socially Responsible Investment – SRI) beleggingsfondsen en impact fondsen. De SRI-fondsen stellen klanten en Private Banking in staat om te beleggen in beursgenoteerde ondernemingen met goede duurzaamheidsprestaties. Via de impact fondsen belegt TIM rechtstreeks in duurzame ondernemingen en projecten.

Reikwijdte van dit document

Bij het beoordelen van krediet- en beleggingsvoorstellen baseren onze relatie- en fondsbeheerders zich in eerste instantie op onze Bedrijfsprincipes. Vervolgens worden de Kredietcriteria, die aangeven hoe de visie en missie van Triodos Bank naar de bankpraktijk worden vertaald, toegepast. De Minimumeisen van Triodos Bank zoals beschreven in dit document geven aan welke absolute minimumeisen Triodos Investment Management stelt bij haar beleggingsactiviteiten. De Minimumeisen gelden ook voor alle kredietovereenkomsten.

De missie van Triodos Bank

- bijdragen aan een samenleving waarin de levenskwaliteit wordt bevorderd en menselijke waardigheid centraal staat;
- het voor mensen, instellingen en bedrijven mogelijk maken geld bewuster te gebruiken op een manier die mens en milieu ten goede komt en duurzame ontwikkeling bevordert;

- onze klanten voorzien van duurzame financiële producten en uitstekende service.

Ambitie

Triodos Bank wil menselijke waardigheid, zorg voor het milieu en aandacht voor de kwaliteit van leven in het algemeen bevorderen. Essentieel hierbij zijn oprecht maatschappelijk verantwoord ondernemen, transparantie en bewust omgaan met geld. Triodos brengt duurzaam bankieren in de praktijk. Op de allereerste plaats betekent dit het aanbieden van diensten en producten die duurzaamheid direct bevorderen. Geld speelt hierin een belangrijke rol, want bewust omgaan met geld betekent investeren in een duurzame economie. Dit draagt vervolgens bij aan het tot stand komen van een samenleving met een betere kwaliteit van leven

Markten en kernactiviteiten

Triodos wil haar missie als duurzame bank op drie manieren realiseren:

- Als relatiebank – de dienstverlening van Triodos Bank is gebaseerd op het verdiepen en ontwikkelen van duurzame relaties met haar klanten. Wij onderhouden onze klantrelaties via verschillende kanalen, zoals lokale kantoren waar klanten onze medewerkers persoonlijk ontmoeten, per post, telefonisch en in toenemende mate via het internet. Triodos Bank streeft naar het creëren van een brede klantenbasis die een nauwe band heeft met de bank en bestaat uit een combinatie van particuliere en zakelijke klanten die er bewust voor hebben gekozen om bij Triodos te bankieren. Hoe dit precies gebeurt, verschilt per land, afhankelijk van de ontwikkelingsfase van de betreffende vestigingen en kantoren.
- Als duurzame dienstverlener – een bankklant wil niet alleen duurzame producten en diensten, maar ook een goede prijsstelling en professionele dienstverlening. Triodos Bank is van mening dat deze belangrijke klantwaarden niet los van elkaar kunnen worden gezien en streeft daarom naar het aanbieden van een compleet pakket bankdiensten waarmee duurzame ontwikkeling wordt bevorderd. Het streven van Triodos Bank naar betekenisvolle relaties als belangrijke strategische doelstelling, leidt tot het ontwikkelen van innovatieve producten waarin de missie en waarden die ten grondslag liggen aan haar activiteiten rechtstreeks tot uiting komen. Productontwikkeling vindt in alle landen plaats.
- Als referentiepunt – Triodos Bank wil het publieke debat over thema's als levenskwaliteit, maatschappelijk verantwoord ondernemen en duurzaam bankieren bevorderen. Ook wil de bank haar ruim 30 jaar ervaring gebruiken om de samenleving te stimuleren tot het bevorderen van

duurzame ontwikkeling. De resultaten van dit publieke debat reiken veel verder dan de eigen activiteiten van Triodos Bank. Door haar visie en aanpak heeft Triodos Bank internationaal erkenning gekregen. Met deelname aan het publieke debat, veelal door het organiseren van en deelnemen aan evenementen met een grote maatschappelijke impact, wordt zichtbaar waar Triodos Bank voor staat en wat haar visie is ten aanzien van belangrijke maatschappelijke ontwikkelingen. De identiteit van Triodos Bank is in dit opzicht cruciaal en versterkt de merknaam en reputatie van Triodos Bank.

Positieve benadering van Triodos Bank

De positieve benadering van Triodos Bank met betrekking tot duurzame kredietverlening en beleggingen omvat:

- Het bepalen van duurzame sectoren waarbinnen Triodos Bank financiering kan verstrekken aan en kan investeren in ondernemingen, organisaties en projecten
- Het selecteren van bedrijven, organisaties en projecten die echte meerwaarde opleveren op het gebied van sociale structuren, cultuur of natuur en milieu
- Het beoordelen van de drijfveren van de mensen achter ondernemingen, organisaties en projecten, evenals de haalbaarheid van hun doelstellingen en hun vermogen om deze te realiseren.
- Het waarborgen dat de geselecteerde bedrijven, organisaties en projecten voldoen aan de minimumeisen, waarmee hun potentiële negatieve invloed op mens of milieu wordt beperkt.
- Het financieren van solide bedrijven, activiteiten en projecten waarmee wordt voldaan aan duidelijk afgebakende behoeften.

Uitgesloten producten en processen

Triodos Bank past bij het verschaffen van zowel bankdiensten als vermogensbeheeractiviteiten een positieve benadering toe. Triodos Bank laat zich leiden door wat zij wil doen en de impact die zij wil hebben. De rest van dit document beschrijft de uitsluitingscriteria die logischerwijs voortvloeien uit deze positieve benadering. Deze criteria zijn als volgt onderverdeeld:

• Menselijke waardigheid

Gezondheid en veiligheid: alcohol, gokken, pornografie, tabak en wapens
Mensenrechten: conflictmineralen, mensenrechten en arbeidsrechten

• Milieubewustzijn

Dieren: dierproeven, bio-industrie, visserij en bont en speciale leersoorten
Milieu: biodiversiteit, ontbossing, energie, genetische modificatie, gevaarlijke stoffen en

verontreiniging, natuurlijke hulpbronnen en mijnbouw, water

• Corporate governance

Financiële verslaglegging en beloning, corruptie, belastingen, overtreding van wetten, codes en conventies

Sommige van de vele hulpbronnen en producten die ondernemingen gebruiken, maken of verkopen zijn niet verenigbaar met het streven van Triodos Bank naar een positieve impact. Voor deze producten past Triodos Bank twee verschillende benaderingen toe. Voor betrokkenheid bij werkelijk niet-duurzame producten (bijvoorbeeld voor wapens en kernenergie) past Triodos Bank een nultolerantiebeleid toe; betrokkenheid bij dergelijke producten leidt tot uitsluiting van financiering of belegging. Voor andere niet-wenselijke producten (bijvoorbeeld tabaksproducten) wordt een maximaal toelaatbare drempelwaarde toegepast om de betrokkenheid te beperken. Als de betrokkenheid van een onderneming deze drempelwaarde te boven gaat geeft dat aan dat de onderneming een strategische keuze heeft gemaakt voor betrokkenheid bij dergelijke activiteiten en wordt de onderneming uitgesloten van financiering of belegging.

Triodos Bank past een Voorzorgsprincipe toe om het risico van negatieve impact zo veel mogelijk te beperken. Het principe wordt gebruikt voor het vaststellen van de voorwaarden waaraan moet worden voldaan door ondernemingen die actief zijn in sectoren waarin sprake is van een verhoogd duurzaamheidsrisico, zoals schending van mensenrechten of een sterke uitstoot van broeikasgassen. Op grond van het Voorzorgsprincipe vereist Triodos Bank dat ondernemingen beschikken over beleid, programma's en prestatiecijfers waarmee zij blijf geven van hun bewustzijn en van hun streven naar het voorkomen en beheersen van betrokkenheid bij controverses en het negatieve effect van hun activiteiten

Menselijke waardigheid

Een belangrijke ambitie van Triodos Bank bij het uitvoeren van de kredietverlenings- en investeringsactiviteiten bestaat uit het bevorderen van menselijke waardigheid en zorg voor de kwaliteit van leven in het algemeen.

Gezondheid en veiligheid

Gezondheid en veiligheid worden beschouwd als wezenlijke elementen van de kwaliteit van leven. Triodos Bank heeft minimumeisen ontwikkeld voor ondernemingen die betrokken zijn bij producten of diensten die negatieve gevolgen

kunnen hebben voor de gezondheid en veiligheid van mensen. Deze producten of diensten omvatten onder meer alcohol, gokproducten, pornografie, tabak en wapens.

Alcohol

Alcohol heeft verslavende eigenschappen die van invloed zijn op de oordeelskracht, stemming en lichamelijke coördinatie. Triodos Bank beschouwt alcoholische producten op zich niet als controversieel, maar de verslavende eigenschappen kunnen wel leiden tot misbruik, wat negatieve gevolgen heeft voor mensen (gebruikers), hun gezin en de maatschappij als geheel. Triodos Bank beperkt haar betrokkenheid bij ondernemingen die actief zijn in deze sector en zich niet bewust tonen van deze gevolgen.

Triodos Bank sluit ondernemingen uit als ze:

- Alcoholische dranken produceren en geen beleid hebben dat de verkoop en marketing van alcohol aan minderjarigen, het gebruik van alcohol in het verkeer en overmatig gebruik van alcohol verwerpt en die niet beschikken over programma's ter ondersteuning van dit beleid
- Alcoholische dranken verkopen en zich niet bewust tonen van het risico van de verkoop en marketing van alcohol aan minderjarigen en geen programma's hebben geïmplementeerd om dit risico te beperken.¹

Gokken

Gokken is het inzetten van geld of materiële goederen met de bedoeling meer geld of goederen te winnen, waarbij succes – in ieder geval deels – afhankelijk is van geluk. Triodos Bank is van mening dat mensen vrij zijn om te doen wat zij willen mits dit legaal is en geen negatieve gevolgen heeft voor anderen of voor het milieu. Excessief gokken heeft echter negatieve consequenties voor individuele gokkers, evenals voor hun gezinnen en de samenleving in het algemeen.

Triodos Bank sluit ondernemingen uit als ze:

- Gokproducten ontwikkelen, produceren of verkopen²
- Financiële diensten ten behoeve van gokken leveren.

¹ Sectoren met een hoog risico zijn: brouwerijen, distilleerders & wijnhandelaren, detailhandel in voeding, voedingsdistributeurs, hypermarkten en supercentra, hotels, restaurants & vrije tijd.

² Er wordt een uitzondering gemaakt voor activiteiten met een kleine winkans waarbij geen sprake is van een winsttoogmerk. Deze worden beschouwd als minder verslavend omdat de periode tussen het doen van de inzet en de uitkomst langer is, waardoor de gokker de gelegenheid heeft om na te denken over de gevolgen van zijn gedrag; voor de gehele organisatie en alle

Pornografie

Pornografie omvat seksueel expliciete films, foto's en voorstellingen die zijn bedoeld om seksuele opwindning te creëren. Triodos Bank is van mening dat mensen vrij zijn om te doen wat zij willen mits dit legaal is en geen negatieve gevolgen heeft voor anderen of voor het milieu. Triodos Bank kiest ervoor haar betrokkenheid bij pornografische producten te beperken omdat deze sector in verband wordt gebracht met het risico van uitbuiting of vernedering van mensen. Kwetsbare personen, onder wie minderjarigen, mogen niet worden blootgesteld aan pornografisch materiaal.

Triodos Bank sluit ondernemingen uit als ze:

- Pornografische producten produceren of ontwerpen³
- Toegang bieden tot het internet zonder dat zij beschikken over een beleid en programma's die blijk geven van hun zorg omtrent het risico van blootstelling van minderjarigen en de distributie van kinderporno en andere illegale vormen van pornografie.⁴

Tabak

Tabaksproducten omvatten eindproducten, zoals sigaretten en sigaren, maar ook essentiële materialen die nodig zijn voor de productie daarvan, zoals sigarettenpapier en filters. Triodos Bank is van mening dat mensen vrij zijn om te doen wat zij willen mits dit legaal is en geen negatieve gevolgen heeft voor anderen of voor het milieu. Triodos Bank kiest ervoor haar betrokkenheid bij tabaksproducten te beperken omdat deze bijdragen aan het ontstaan van ernstige gezondheidsproblemen en negatieve gevolgen hebben voor anderen, bijvoorbeeld door passief roken.

Triodos Bank sluit ondernemingen uit als ze:

- Tabaksproducten produceren of dergelijke producten onder hun eigen merk verkopen⁵

Wapens

Wapens zijn gereedschappen die specifiek bedoeld zijn om fysiek geweld mee uit te oefenen tegen mens of dier. De missie van Triodos is

activiteiten daarvan geldt een drempel van 5% van de bedrijfsomzet.

³ Hiervoor geldt een drempel van 5% van de bedrijfsomzet.

⁴ Sectoren met een hoog risico zijn: Software & Services, gediversifieerde en draadloze telecommunicatie diensten, kabel- en satelliet.

⁵ Voor de productie van tabak geldt een drempel van 5% van de bedrijfsomzet; voor de verkoop van tabaksproducten geldt een drempel van 10% van de bedrijfsomzet.

bijdragen aan een samenleving waarin levenskwaliteit wordt bevorderd en menselijke waardigheid centraal staat. Het gebruik van wapens ondermijnt deze missie en om deze reden verstrekt Triodos Bank geen financiering aan en investeert Triodos Bank niet in bedrijven die wapens maken of verkopen.

Met betrekking tot wapens wordt vaak de term 'dualuse technologie' gebruikt. Deze term verwijst naar producten en diensten die zowel voor civiele als militaire doeleinden kunnen worden gebruikt (zoals brandstof en communicatiediensten). Bedrijven die betrokken zijn bij de productie of verkoop van 'dualuse technologie' worden onderzocht omdat hun producten niet bedoeld mogen zijn voor het uitoefenen van of bijdragen aan fysiek geweld tegen mensen of dieren.

Triodos Bank sluit ondernemingen uit als ze:

- Wapens of specifiek voor wapens ontworpen onderdelen produceren of verkopen of wapengerelateerde diensten leveren. Hieronder vallen conventionele wapens en niet-conventionele wapens zoals kernwapens, chemische en biologische wapens en integrale wapensystemen;
- Deelnemingen voor eigen rekening hebben in bedrijven als beschreven onder het eerste opsommingsteken, indien de waarde ervan meer dan € 100 miljoen of 1% van de totale portfolio van deelnemingen voor eigen rekening bedraagt.
- Een aandelenbelang of obligaties bezitten of leningen hebben verstrekt die verband houden met ondernemingen die betrokken zijn bij de productie en verkoop van antipersoonsmijnen, clusterbommen en biologische en chemische wapens;
- Strategische producten of diensten leveren aan partijen die mensenrechten schenden of daartoe neigen

Mensenrechten

Mensenrechten zijn universeel en gelden voor iedere mens. In het verleden werd het respecteren van mensenrechten vooral gezien als de verantwoordelijkheid van de overheid, maar tegenwoordig wordt deze verantwoordelijkheid ook duidelijk neergelegd bij bedrijven.

⁶ Zoals bepaald door ondermeer de OECD Due Dilligence Guidance for Responsible Supply Chain of minerals from Conflict- Affecten and High-Risk Areas en het Kimberly Process Certification Scheme.

⁷ Het Conflict Free Smelter programma ondersteunt ondernemingen bij het maken van weloverwogen keuzes over conflictmineralen binnen hun toeleveringsketen. Sectoren met een hoog risico zijn: communicatieapparatuur, consumptienelektronica, huishoudelijke apparaten, elektrische apparatuur,

Conflictmineralen

Tantalium, tin, wolfram en goud zijn mineralen die – onder meer – worden gewonnen in de Democratische Republiek Congo en omliggende landen. Deze mineralen worden conflictmineralen genoemd omdat deze regio wordt verscheurd door gewapende conflicten. Controle over de mijnen wordt in verband gebracht met de financiering van de strijdende partijen en voedt het aanhoudende conflict.

Triodos Bank sluit ondernemingen uit als ze:

- Actief zijn in sectoren waarin sprake is van een hoog risico voor het (potentiële) gebruik van conflictmineralen⁶ of dergelijke mineralen winnen en leveren, en die niet beschikken over een verklaring dat zij conflictvrije mineralen zullen inkopen en hun leveranciers vragen zich aan deze verklaring te houden. Ondernemingen die beschikken over een verklaring dat zij conflictvrije mineralen zullen inkopen (waarbij binnen de regio mag worden ingekocht) én deelnemen aan of uitgaan van (de resultaten van) het Conflict Free Smelter programma kunnen wel worden geselecteerd.⁷

Mensenrechten

Triodos Bank maakt gebruik van raamwerken zoals de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en de UN Guiding Principles on Business and Human Rights om ondernemingen te beoordelen en selecteren voordat wordt overgegaan tot het verstrekken van financiering of het doen van een investering. Van zakelijke relaties wordt verwacht dat zij zich houden aan de standaarden met betrekking tot mensenrechten zoals vastgelegd door de hiervoor genoemde organisaties. Dit geldt met name voor de rechten van vrouwen, kinderen en andere kwetsbare groepen.

Triodos Bank sluit ondernemingen uit als ze:

- Actief zijn in sectoren waarin sprake is van een hoog risico van schending van mensenrechten⁸ en niet beschikken over een beleid voor het bevorderen van het bewustzijn hiervan, ten einde potentiële en/of daadwerkelijke risico's van schending van mensenrechten die voortkomen uit hun zakelijke activiteiten te voorkomen
- Actief zijn in sectoren waar sprake is van een hoog risico van schending van mensenrechten en

industrieconglomeraten, apparatuur voor de gezondheidszorg, informatietechnologie, metalen & mijnbouw, gediversifieerde telecommunicatiediensten, draadloze telecommunicatiediensten

⁸ Sectoren met een hoog risico van schending van mensenrechten zijn: bouw, weg- en waterbouw, elektrische apparatuur, apparatuur & diensten voor de energiesector, informatietechnologie, industriële conglomeraten, machines, metaal & mijnbouw, papier & bosbouwproducten en telecommunicatiediensten.

niet beschikken over processen om de negatieve impact op het gebied van mensenrechten die zij veroorzaken of waaraan zij bijdragen ongedaan te maken;

Zich niet houden aan het internationale humanitair recht. Dit wordt per geval beoordeeld aan de hand van de relevante VN-verdragen en het internationale rechtskader inzake mensenrechten.

- Conflicten met betrekking tot landrechten niet voorkomen en natuurlijke hulpbronnen niet verwerven door in goed overleg te treden met lokale overheden en gemeenschappen en vrijelijk tot stand gekomen, voorafgaande en weloverwogen instemming (Free, Prior and Informed Consent, FPIC) van (traditionele) grondgebruikers te verkrijgen;
- Betrokken zijn bij schendingen van mensenrechten, onder meer door het bijdragen aan of profiteren van structurele en grove schendingen van mensenrechten;
- Samenwerken met partijen die inbreuk maken op politieke of burgerrechten, zoals veiligheidsdiensten of onderdrukkende regimes, inschakelen of daarmee samenwerken
- Strategische producten of diensten leveren aan partijen die direct bijdragen aan de schending van politieke en burgerrechten;
- Actief zijn in gebieden met weinig overheidsgezag of in conflictgebieden en niet kunnen aantonen dat zij niet betrokken zijn bij schendingen van mensenrechten
- Mensen hun basisbehoeften ontzeggen.
- Vervangingsmiddelen voor moedermelk produceren en verkopen en geen beleid hebben dat de WHO-code voor het op de markt brengen van vervangingsproducten voor moedermelk erkent.⁹

Arbeidsrechten

Fundamentele arbeidsrechten bestaan uit een verzameling rechten die betrekking hebben op de arbeidsrelatie tussen werknemers en hun werkgevers. De fundamentele rechten van mensen met betrekking tot werk, zoals vastgesteld door de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO), vormen de basis voor het beleid van Triodos Bank met betrekking tot arbeidsrechten

De IAO onderscheidt vier onderwerpen die bepalend zijn voor de rechten van werkenden: kinderarbeid, gelijkheid (discriminatie), dwangarbeid en vrijheid van vereniging¹⁰. Van bedrijven wordt verwacht dat ze deze en andere arbeidsrechten, waaronder de rechten met betrekking tot gezondheid en veiligheid op het werk zoals bepaald door de IAO en beschreven in de Tripartiete Verklaring, respecteren en procedures vaststellen voor het behandelen van klachten van werknemers en het oplossen van schendingen en conflicten, bij voorkeur in overleg met vakbonden.

Triodos Bank verwacht van bedrijven dat zij medewerkers gelijk behandelen, onafhankelijk van geslacht of achtergrond, en erkent en steunt inspanningen om een leefbaar loon en het aantal werkuren te beperken.

Triodos Bank onderkent het belang van diverse sectorspecifieke duurzaamheidsinitiatieven die zijn gericht op verbetering van arbeidsomstandigheden en het bevorderen van de maatschappelijke, milieugerelateerde en ethische verantwoordelijkheden van ondernemingen in bredere zin¹¹. Bedrijven moeten niet alleen hun werknemers beschermen, maar moeten ook mensen die op een andere wijze negatieve gevolgen ondervinden van hun activiteiten beschermen tegen ziekte en letsel.

Triodos Bank sluit ondernemingen uit als ze:

- Zich structureel schuldig maken aan schending van de arbeidsrechten van hun eigen werknemers of zaken doen met leveranciers die de arbeidsrechten van hun medewerkers schenden
- Actief zijn in een sector waarin sprake is van een hoog risico van schending van de arbeidsrechten van de eigen werknemers¹² en niet beschikken over een beleid en programma's, met onder meer duidelijke doelstellingen, voor het waarborgen van sectorspecifieke arbeidsrechten, zoals vrijheid van vereniging, gezondheid & veiligheid en arbeidsomstandigheden;
- Actief zijn in een sector waarin sprake is van een hoog risico van schending van de arbeidsrechten van medewerkers van toeleveranciers¹³ en niet beschikken over een beleid voor toeleveranciers met betrekking tot

⁹ Vakbondsvrijheid omvat vrijheid van vereniging en het recht om collectieve overeenkomsten te sluiten..

¹⁰ Voor de gehele organisatie en alle activiteiten daarvan geldt een drempel van 5% van de bedrijfsomzet.

¹¹ Voorbeelden zijn de Schone Kleren Campagne, het Better Cotton Initiative and Fair Wear voor de kledingindustrie, de International Council of Toy Industries voor de speelgoedsector, het Responsible Care Global Charter voor de chemiesector en de Electronic Industry Citizenship Coalition en de Guide to Greener Electronics voor de ICT-sector

¹² Deze sectoren zijn: auto's, bouwmaterialen, detailhandel in voeding en niet-duurzame consumptiegoederen, hotels, restaurants & vrije tijd en metaal & mijnbouw

¹³ Deze sectoren zijn: communicatieapparatuur, IT-hardware, opslagsystemen & randapparatuur, voedingsproducten, detailhandel, textiel en kleding & luxe goederen

gezondheid en veiligheid en de vier fundamentele arbeidsrechten die vallen onder de fundamentele IAO-conventies of een aanvullend beheersprogramma dat duidelijke doelstellingen, monitoring, jaarlijkse evaluaties en corrigerende maatregelen omvat;

- Hun medewerkers een veilige en gezonde werkplek ontzeggen of verhinderen dat medewerkers kunnen voorzien in hun basisbehoeften, zoals toegang tot geneesmiddelen en voldoende voeding.

Milieubewustzijn

Triodos Bank wil de potentiële negatieve impact van de kredietverlenings- en investeringsactiviteiten zo veel mogelijk beperken en daarmee bijdragen aan een duurzame samenleving met respect voor de dierenwereld en het milieu.

Dieren

Triodos Bank zet zich in voor het welzijn van dieren en is zich ervan bewust dat dieren op verschillende manieren bijdragen aan een betere kwaliteit van leven. Diergerelateerde punten van overweging zijn onder meer dierproeven, bio-industrie, bont en speciale eersoorten

Dierproeven

Onder bepaalde omstandigheden kunnen dierproeven wettelijk vereist zijn. Triodos Bank acht dierproeven alleen aanvaardbaar voor medische producten als er geen alternatieven beschikbaar zijn. In dergelijke gevallen vereist Triodos Bank dat ondernemingen dierproeven zoveel mogelijk verminderen, verfijnen en vervangen

Triodos Bank sluit ondernemingen uit als ze:

- Niet-medische producten die worden getest op dieren produceren.¹⁴
- Zonder wettelijke verplichting dierproeven uitvoeren voor niet-medische producten;

- Dierproeven uitvoeren voor medische producten zonder dat zij beschikken over een 'drie V-beleid' of het 'drie V-principe' uitdragen.¹⁵ Dierproeven komen het meest voor binnen de farmaceutische sector. Triodos Bank waardeert ondernemingen die actief zoeken naar alternatieven voor dierproeven, door deelname aan of financiering van initiatieven die daarop zijn gericht. Farmaceutische ondernemingen die dierproeven uitvoeren moeten voldoen aan uitgebreide criteria.

Triodos Bank sluit farmaceutische ondernemingen uit als ze:

- Geen ethische toets uitvoeren voor dierproeven;
- Niet rapporteren over het aantal gebruikte dieren;
- Niet zo veel mogelijk gebruikmaken van lagere diersoorten¹⁶
- Niet transparant zijn over het gebruik van transgenetische dieren;
- Het drie V-principe niet actief stimuleren.¹⁷

Bio-industrie

Bio-industrie kenmerkt zich door het opsluiten van dieren met een hoge dierdichtheid. Triodos bank is van mening dat biologische landbouw, aan het andere uiteinde van het spectrum, de enige systematische benadering is voor duurzame landbouw en voedselproductie. Triodos Bank verwacht van ondernemingen die te maken hebben met (wilde) dieren dat zij het principe van de Vijf Vrijheden respecteren. Deze vrijheden betreffen vrijheid van honger en dorst, vrijheid van ongemak, vrijheid van pijn, letsel en ziekte, vrijheid om normaal gedrag te laten zien en vrijheid van angst en stress.

Triodos Bank sluit ondernemingen uit als ze:

- Actief zijn in een sector waarin het risico van het gebruik van producten die afkomstig zijn van dieren uit de bio-industrie groot is¹⁸ en ze niet beschikken over een dierenwelzijnsbeleid of onvoldoende eisen hanteren met betrekking tot dierenwelzijn¹⁹ voor de producten die zij kopen of produceren;

¹⁴ Voor de gehele organisatie en alle activiteiten daarvan geldt een drempel van 5% van de bedrijfsomzet.

¹⁵ Het drie V-principe wordt algemeen geaccepteerd als de ethische basis voor dierproeven en dient in bepaalde landen als richtlijn voor het gebruik van dieren. Volgens dit principe moet het aantal gebruikte dieren worden Verminderd, moeten dierproeven voor zover mogelijk worden Vervangen door andere oplossingen en moeten proeven worden Verfijnd om het lijden van dieren tot een minimum te beperken.

¹⁶ Lagere diersoorten zijn diersoorten met relatief eenvoudige eigenschappen in vergelijking met hogere diersoorten zoals zoogdieren en gewervelde dieren.

¹⁷ Sectoren met een hoog risico zijn: chemicaliën, voedingsproducten, huishoudelijke producten, persoonlijke verzorgingsproducten, apparatuur & benodigdheden voor de gezondheidszorg, biotechnologie, geneesmiddelen, instrumenten en diensten voor biowetenschappen.

¹⁸ Deze sectoren zijn: voedingsproducten, detailhandel in voeding en dagelijkse consumptiegoederen en hotels, restaurants & vrije tijd.

¹⁹ Een 'afdoende dierenwelzijnsbeleid' is in overeenstemming met de internationaal erkende Vijf Vrijheden of erkent de intrinsieke waarde van dieren en specificeert de verantwoordelijkheid die mensen hebben

- Zich bezighouden met detailhandel in voeding & niet- duurzame consumptiegoederen en niet deelnemen aan initiatieven die zijn gericht op verbetering van het dierenwelzijn, geen producten promoten waarvoor betere dierenwelzijnsstandaarden gelden en geen biologische dierlijke producten of andere producten die voldoen aan betere dierenwelzijnsstandaarden aanbieden;
- Actief zijn in de sector voedselproducten en gebruik maken van dieren maar geen alternatieve producten die biologische dierlijke ingrediënten bevatten aanbieden
- Actief zijn in de sector hotels, restaurants & vrije tijd en geen vegetarische of biologische alternatieven voor gewone maaltijden aanbieden;
- Producten en diensten aanbieden die zijn gerelateerd aan de bio-industrie, zoals transport, slachten of apparatuur, en niet beschikken over een beleid of onvoldoende eisen toepassen ter vermindering van het dierlijk lijden;
- Zich bezighouden met onderwijs- of natuurbeschermingsactiviteiten waarbij wilde dieren zijn betrokken en het welzijn van die dieren niet kunnen waarborgen;
- Zich bezighouden met entertainmentactiviteiten waarbij wilde dieren zijn betrokken.

Visserij

Niet-duurzame visserij vormt een bedreiging voor de visstand en het behoud van het zeemilieu voor toekomstige generaties. De bewaking en het beheer van de visstand wordt belemmerd door het controversiële gebruik om vissersschepen te registreren in landen met een zwak regelgevingsklimaat.

Triodos Bank sluit ondernemingen uit als ze:

- Actief zijn in de visserijsector of visserijproducten verwerken of verkopen en niet beschikken over een verantwoord visserijprogramma en -beleid;
- Actief zijn in de visserijsector of visserijproducten verwerken of verkopen²⁰ en niet voldoen aan internationale standaarden en overeenkomsten²¹
- Zich bezighouden met controversiële visserijtechnieken²²

tegenover dieren. Afdoende eisen met betrekking tot dierenwelzijn moeten verder gaan dan de wettelijke eisen ten aanzien van het welzijn van dieren en moeten betrekking hebben op onder meer huisvesting, vervoer, voeding en natuurlijk gedrag.

²⁰ Sectoren met een hoog risico zijn: voedingsproducten, detailhandel in voeding, hotels, restaurants & vrije tijd.

²¹ Voorbeelden van internationale overeenkomsten die van belang zijn voor de sector zijn de EU- en MARPOL-regelgeving, de Marine Stewardship Council, de FAO Code of Conduct for Responsible Fisheries, de

Bont en speciale leersoorten

Dierlijk bont en dierenhuid worden gebruikt voor kleding, meubels of andere doeleinden. Bont en speciale leersoorten zijn luxeproducten die niet noodzakelijk zijn om te voorzien in de menselijke basisbehoeften aangezien er afdoende alternatieven zijn. Triodos Bank is van mening dat dieren het recht hebben op vrijheid van pijn en angst en is tegen het fokken van, jagen op en vangen van dieren uitsluitend vanwege hun bont of huid.

Triodos Bank sluit ondernemingen uit als ze:

- Dieren vangen en/of houden vanwege hun huid of bont
- Producten die bont of speciale leersoorten bevatten maken of verkopen.²³

Milieu

Triodos wil een positieve impact hebben op het milieu. Milieugerelateerde onderwerpen zijn biodiversiteit, ontbossing, energie, genetische modificatie, gevaarlijke stoffen en verontreiniging, natuurlijke hulpbronnen en mijnbouw, water.

Biodiversiteit

Biodiversiteit heeft betrekking op de verscheidenheid van dieren, planten, hun leefomgeving en genen, waarvan al het leven afhankelijk is. Triodos Bank is van mening dat biodiversiteit de basis vormt voor het leven op aarde en dat mensen hiervan afhankelijk zijn voor hun welzijn en om te overleven. Biodiversiteit vormt tevens het fundament voor de economie en maakt het leveren van goederen en diensten mogelijk. Triodos Bank volgt daarom ondernemingen die actief zijn in sectoren die een negatief effect kunnen hebben op de biodiversiteit op de voet.

Ondernemingen mogen geen schade toebrengen aan de biodiversiteit en kwetsbare ecosystemen door bijvoorbeeld uitheemse soorten te introduceren.

Triodos Bank verwacht dat zakelijke relaties, om achteruitgang van de biodiversiteit te voorkomen, zich houden aan de Conventie inzake Biologische Diversiteit van de VN en daaraan gerelateerde

Aquaculture Stewardship Council, de Marine Protected Areas en de International Principles for Responsible Shrimp Farming; voor de SRI-fondsen geldt een drempel van 5% van de bedrijfsomzet.

²² Voorbeelden van controversiële visserijtechnieken zijn trawlen, het gebruik van drijfnetten en het afsnijden van haaienvinnen, evenals spookvisserij en het niet respecteren van voor visserij gesloten gebieden.

²³ Voor de SRI-fondsen geldt een drempel van 5% van de bedrijfsomzet.

documenten, zoals de Bonn-conventie, het Nagoya-protocol en het Cartagena-protocol.

Triodos Bank sluit ondernemingen uit als ze:

- Actief zijn in sectoren die grote gevolgen hebben voor de biodiversiteit²⁴ en niet beschikken over programma's om deze gevolgen te beperken. Deze programma's kunnen onder meer bestaan uit een milieu impact onderzoek van alle gevolgen voor de biodiversiteit, volgens de richtlijnen voor de verslaglegging over biodiversiteit en grondgebruik in het Global Reporting Initiative
- Palmolie verwerken in hun producten maar geen lid zijn van de Round Table on Sustainable Palm Oil (RSPO) of de Palm Oil Innovations Group (POIG) of geen duidelijke doelstelling hebben om uitsluitend duurzame palmolie in te kopen;
- Soja toepassen in voedingsproducten en geen lid zijn van de Round Table for Responsible Soy of niet beschikken over een inkoopbeleid en/of programma's die expliciet ingaan op soja of, meer in het algemeen, het voorkomen van ontbossing;
- Een negatieve impact hebben op beschermde gebieden²⁵
- Een negatieve impact hebben op beschermde dieren²⁶
- Gebruik maken van soorten die zijn opgenomen op de CITES-lijst²⁷ en niet beschikken over duurzame inkooprichtlijnen voor dergelijke activiteiten.
- Katoen gebruiken in hun producten en geen lid of voorstander van een duurzaam katoeninitiatief zijn, of geen ondernemingsbreed beleid of doelstelling voor het gebruik van duurzame katoen hebben.²⁸,

²⁴ Sectoren die een grote impact hebben op de biodiversiteit zijn: metalen & mijnbouw, papier & bosbouwproducten en voedselproductie.. Sectoren met een hoog risico voor het gebruik van palmolie zijn: detailhandel in voeding en dagelijkse consumptiegoederen, voedingsproducten, huishoudelijke producten, persoonlijke verzorgingsproducten, nutsbedrijven (uitgezonderd waterbedrijven). De sector voedingsproducten wordt beschouwd als een sector met een hoog risico voor het gebruik van soja.

²⁵ Beschermde gebieden zijn gebieden die als zodanig zijn aangewezen door relevante instanties, zoals de World Conservation Union (categorie I-IV), het UNESCO World Heritage Committee en de Ramsar Convention on Wetlands, en zoals beschreven volgens het concept High Conservation Value (HCV).

²⁶ Beschermde dieren zijn dieren die als zodanig worden aangemerkt door relevante instanties, bijvoorbeeld volgens de Redlist van de International Union for the Conservation of Nature.

Ontbossing

Met ontbossing wordt het opzettelijk ruimen van bossen bedoeld. Triodos Bank beschouwt bossen als een waardevolle bron van biodiversiteit en van veel bosbouwproducten, variërend van medicijnen tot hout.

Bossen, met name bossen met een hoog koolstofgehalte (High Carbon Stock, HCS)²⁹ beschikken over het belangrijke vermogen om broeikasgassen te absorberen en grote hoeveelheden CO vast te houden Triodos Bank verwacht van ondernemingen dat zij hun verantwoordelijkheid nemen met betrekking tot het beschermen van bosgebieden.

Triodos Bank sluit ondernemingen uit als ze:

- Betrokken zijn bij illegale ontbossing of controversiële houtkapactiviteiten in beschermde gebieden, met inbegrip van maar niet beperkt tot het ontginnen van veenland en bossen met een hoog koolstofgehalte ten behoeve van de landbouw;
- Geen maatregelen hebben genomen om het gebruik van illegaal gekapt en verhandeld hout binnen hun toeleveringsketen voor hout te voorkomen;
- De rechten van lokale en inheemse gemeenschappen met betrekking tot eerlijk en gelijkwaardig gebruik van bossen niet respecteren;
- Bossen bezitten die niet zijn gecertificeerd door bij voorkeur het Forest Stewardship Council (FSC) of eventueel het Programme for the Endorsement of Forest Certification (PEFC);
- Actief zijn in sectoren met een hoog risico voor het gebruik van hout of pulp³⁰, waarbij niet tenminste 50% van deze materialen afkomstig is uit gecertificeerde bossen.

²⁷ CITES: Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora.

²⁸ Voor de SRI-fondsen geldt een drempel van 5% van de bedrijfsomzet. Voorbeelden van duurzame katoeninitiatieven zijn Organic Cotton Accelerator (OCA), Better Cotton Initiative (BCI), Cotton made in Africa (CmiA) en Fairtrade Cotton. Specifieke sectoren met een hoog risico voor het gebruik van katoen zijn: detailhandel in voeding en dagelijkse consumptiegoederen, subsector hypermarkten en supercentra; internetdetailhandel en postorderbedrijven; multiline-detailhandel warenhuizen; gespecialiseerde detailhandel, subsector detailhandel in kleding; textiel, kleding en luxegoederen, subsector kleding, accessoires en luxegoederen.

²⁹ De HCS-benadering is een methodologie waarmee te beschermen bosgebieden worden onderscheiden van gedegradeerde stukken grond met een lage CO - en biodiversiteitswaarde die ontwikkeld mogen worden.

³⁰ Sectoren met een hoog risico zijn: papier & bosbouwproducten, bouwproducten, duurzame consumentengoederen.

- Actief zijn in sectoren met een hoog risico voor het gebruik van grote hoeveelheden papier³¹, waarbij minder dan 50% hiervan afkomstig is uit gecertificeerde bronnen of bestaat uit na consumptie gerecycled materiaal.
- Actief zijn in sectoren met een hoog risico voor het verkopen van rundvlees dat afkomstig is uit Zuid-Amerika³², en die geen algemeen beleid inzake ontbossing hebben.

Energie

Energie heeft betrekking op de bronnen van energie en energiezekerheid evenals het opwekken, produceren, leveren en gebruik van energie. Triodos Bank streeft naar een duurzame energietoekomst en financiert daarom ondernemingen die zorgen voor meer gebruik van duurzame energiebronnen, die projecten ondersteunen die de vraag naar energie verminderen en die efficiënt energiegebruik bevorderen.

Triodos Bank sluit ondernemingen uit als ze:

- Zich bezighouden met detailhandel in benzine³³.
- Actief zijn binnen energie-intensieve sectoren³⁴ geen informatie verstrekken over de broeikasgassen die zij uitstoten en niet beschikken over een solide programma met duidelijke doelstellingen voor de vermindering van de uitstoot van broeikasgassen;
- Elektriciteit opwekken met centrales die fossiele brandstof (steenkool, olie en gas) gebruiken of elektriciteit die met dergelijke centrales is opgewekt verkopen;³⁵
- Kolengestookte elektriciteitscentrales bouwen of kolengestookte centrales die zijn gebouwd na 2009 exploiteren;³⁶
- Elektriciteit opwekken uit biomassa als het basismateriaal concurreert met de voedselproductie of afkomstig is uit intensieve landbouw;
- Kernenergie, kerncentrales of specifieke onderdelen voor de productie van kernenergie produceren of verkopen;
- Verbruikte splijtstof vervoeren of opslaan.

³¹ Sectoren met een hoog risico zijn: papieren verpakkingen, uitgeverijen, huishoudelijke producten.

³² Sectoren met een hoog risico zijn: detailhandel in voeding en dagelijkse consumptiegoederen, hotels, restaurants & vrije tijd, voedingsproducten.

³³ Voor de SRI-fondsen geldt een drempel van 10% van de bedrijfsomzet.

³⁴ Energie-intensieve sectoren zijn chemie, bouwmaterialen, metalen & mijnbouw, papier & bosbouwproducten, transport, auto's en nutsbedrijven.

³⁵ Voor de SRI-fondsen geldt een drempel van 5% van de bedrijfsomzet.

Genetische modificatie³⁷

Genetische modificatie betreft de kunstmatige verandering van genen. Genetisch gemodificeerde gewassen zijn onderdeel geworden van de voedselproductieketen, hoewel de gevolgen daarvan voor het milieu nog niet uitgebreid zijn onderzocht. Ook op dieren zal naar verwachting genetische modificatie worden toegepast. Triodos Bank gelooft in biologische voeding en landbouw, op basis van natuurlijke ecosystemen, waarbij de biodiversiteit in stand wordt gehouden en aandacht wordt besteed aan de gezondheid van mensen en het welzijn van dieren. Mensen moeten de mogelijkheid hebben om te kiezen voor niet-genetisch gemodificeerd voedsel.

Triodos Bank sluit ondernemingen uit als ze:

- Transgene voedingsmiddelen of voedselgewassen ontwikkelen of verkopen;
 - Genetisch gemodificeerde voedselgewassen verwerken, tenzij het bedrijf de toepassing hiervan proactief beperkt of consumenten keuzevrijheid biedt;
 - De voordelen van genetisch gemodificeerde voedselgewassen benadrukken en geen voorzorgsmaatregelen treffen; of actief tegenstander zijn van etiketteringsregels, waardoor de keuzevrijheid van consumenten wordt belemmerd
 - Dieren genetisch modificeren voor niet-medische doeleinden
 - Dieren genetisch modificeren voor medische doeleinden terwijl er alternatieven beschikbaar zijn;
 - Betrokken zijn bij xenotransplantaties, wat impliceert dat dieren worden gefokt voor de productie van organen voor transplantatie bij andere soorten (mensen);
- Betrokken zijn bij het klonen van dieren.

Gevaarlijke stoffen en verontreiniging

Gevaarlijke stoffen kunnen schade aan het milieu en gezondheidsproblemen veroorzaken, door accumulatie in de voedselketen of acute toxiciteit. Verontreiniging heeft betrekking op het introduceren van micro- organismen, chemicaliën, giftige stoffen, afval of afvalwater in het milieu

³⁶ Sinds 2009 staan klimaatverandering en de oorzaak daarvan volop in het nieuws. Betrokkenheid bij activiteiten die klimaatverandering veroorzaken wijst dan ook op een bewuste keuze.

³⁷ Sectoren met een hoog risico van genetische modificatie van planten zijn: chemicaliën, papier & bosbouwproducten, hotels, resorts & cruisevaartmaatschappijen, Restaurants, detailhandel in voeding en dagelijkse consumptiegoederen, dranken, voedingsproducten. Sectoren met een hoog risico van genetische modificatie van planten op andere niveaus zijn: chemicaliën; biotechnologie, geneesmiddelen, instrumenten en diensten voor biowetenschappen.

(lucht, water of bodem) met een zodanig concentratieniveau dat de gezondheid en bruikbaarheid van levende organismen achteruitgaan. Triodos Bank is van mening dat gevaarlijke stoffen en verontreiniging ernstige schade kunnen toebrengen aan het milieu, natuurlijke processen kunnen ontwrichten en een bedreiging kunnen vormen voor het menselijk leven en de kwaliteit van leven. Triodos Bank verwacht van ondernemingen dat zij het gebruik van gevaarlijke stoffen, zoals bestrijdingsmiddelen, zoveel mogelijk beperken en zorgvuldig omgaan met afval. Bovendien hebben ondernemingen de verantwoordelijkheid om te voorkomen dat hun toeleveringsketens, productieprocessen en producten verontreiniging veroorzaken.

Triodos Bank sluit ondernemingen uit als ze:

- Actief zijn op plaatsen waar de potentiële negatieve gevolgen van de activiteiten onbeheersbaar zijn;
- Bestrijdingsmiddelen of andere gevaarlijke stoffen die een bedreiging vormen voor het welzijn van mensen, dieren en het milieu produceren of verkopen;³⁸
- Betrokken zijn bij controverses met betrekking tot verontreiniging en gevaarlijke stoffen en niet voldoende maatregelen hebben genomen, op basis van de B(est) A(vailable) T(echnologies), om herhaling in de toekomst te voorkomen
- Stoffen produceren of verkopen die op grond van het Verdrag van Stockholm inzake persistente organische verontreinigende stoffen internationaal worden beschouwd als de allergevaarlijkste;
- Op zodanige wijze te werk gaan dat dit leidt tot ernstige en onomkeerbare milieuschade;
- Zich niet houden aan de toepasselijke internationale overeenkomsten met betrekking tot de productie en het gebruik van gevaarlijke of giftige stoffen;³⁹
- Zich niet houden aan de toepasselijke internationale overeenkomsten met betrekking tot de handel in chemicaliën en chemisch afval;⁴⁰
- Betrokken zijn bij de lozing van mijnbouwafval in rivieren of de diepzee.

Natuurlijke hulpbronnen en mijnbouw

De winning van niet-hernieuwbare hulpbronnen, zoals ijzer, aluminium en koper, leidt uiteindelijk tot de uitputting daarvan. Op dit moment kan met recycling niet aan alle dringende behoeften aan

grondstoffen worden voldaan. Triodos Bank ondersteunt ondernemingen die streven naar het vertragen en verhelpen van de uitputting van natuurlijke hulpbronnen, bijvoorbeeld door het stimuleren van efficiënt gebruik, recycling of vervanging van grondstoffen door duurzame alternatieven.

Triodos Bank sluit ondernemingen uit als ze:

- Betrokken zijn bij niet-conventionele olie- en gaswinning, zoals de winning van schaliegas en de productie van olie uit teerzanden;
- Betrokken zijn bij conventionele olie- en gaswinning of -productie⁴¹, met inbegrip van ondernemingen die apparatuur produceren, specifieke onderdelen maken of specifieke diensten leveren ten behoeve van de winning van olie en gas;
- Schaarre grondstoffen⁴² winnen of verwerken en geen activiteiten ondernemen om uitputting te voorkomen;
- Metalen of mineralen winnen (mijnbouwsector)
- Metalen of mineralen verwerken en geen duidelijke milieueisen stellen aan leveranciers of niet beschikken over een solide milieubeheerprogramma;
- Betrokken zijn bij controversiële mijnbouw; steenkool of uranium winnen.⁴³

Water

De wereldwijde vraag naar zoet water is in de afgelopen 50 jaar verdubbeld en zal naar verwachting in 2030 met nog eens 40% toenemen. In gebieden met waterschaarste kan dit leiden tot meer concurrentie om water tussen bedrijven, de bevolking in het algemeen, de landbouw en ecosystemen. Triodos Bank stimuleert bedrijven om hun watergebruik te beheersen en te beperken en ervoor te zorgen dat de impact van hun watergebruik zo gering mogelijk is, onder meer door watervervuiling te voorkomen en door het toepassen van waterbeheerstrategieën en -programma's. Wij voeren een dialoog met bedrijven om hen te stimuleren tot het krijgen van inzicht in hun voetafdruk op het gebied van water en hen aan te zetten tot goed waterbeheer.

Triodos Bank sluit ondernemingen uit als ze:

- Actief zijn in waterintensieve sectoren⁴⁴ en geen maatregelen nemen om bij al hun activiteiten het gebruik van zoet water te beperken. Maatregelen kunnen onder andere

³⁸ Voor de SRI-fondsen geldt een drempel van 5% van de bedrijfsomzet.

³⁹ Zoals beschreven door het Montreal Protocol.

⁴⁰ Zoals onder meer beschreven door de Basel Convention en de Rotterdam Convention.

⁴¹ Voor de SRI-fondsen geldt een drempel van 5% van de bedrijfsomzet.

⁴² Sectoren met een hoog risico zijn: kunstmest, metalen & mijnbouw (uitgezonderd staal).

⁴³ Voor de SRI-fondsen geldt een drempel van 5% van de bedrijfsomzet.

⁴⁴ Deze sectoren zijn: chemie, bouwmaterialen, verpakkingen, voeding & dranken, metalen & mijnbouw, papier & bosbouwproducten en nutsbedrijven.

bestaan uit impactonderzoeken met betrekking tot waterschaarste;

- Nieuwe activiteiten beginnen in gebieden waar al sprake is van waterschaarste en deze activiteiten zouden concurreren met de behoeften van de lokale gemeenschappen.

Corporate governance

Triodos Bank is van mening dat een goede structuur voor corporate governance uiting geeft aan de gedeelde filosofie, werkwijzen en cultuur binnen een onderneming en zodanig zelfregulerend is dat een goede bedrijfsvoering in de toekomst is gewaarborgd. Relevante onderwerpen met betrekking tot corporate governance zijn onder meer financiële verslaglegging en beloning, corruptie, belastingen en de overtreding van wetten, codes en conventies

Financiële verslaglegging en beloning

Een solide beleid voor financiële verslaglegging en beloning en de naleving daarvan zijn essentieel voor de gezondheid en reputatie van ondernemingen op lange termijn. Met betrekking tot beloning gelooft Triodos Bank in de inherente motivatie van medewerkers om goede werkwijzen toe te passen en streeft de bank ernaar anderen te overtuigen van deze visie.

Triodos Bank sluit ondernemingen uit als ze:

- Betrokken zijn bij boekhoudkundige onregelmatigheden of controverses op het gebied van beloningen waarbij zich belangrijke ethische/morele kwesties voordoen en duidelijk lokale of internationale standaarden op het gebied van best practices geschonden worden en de onderneming geen geloofwaardige maatregelen neemt.

Corruptie

Corruptie betreft het misbruiken van macht ten einde de gang van zaken te wijzigen en kenmerkt zich over het algemeen door het geven of ontvangen van smeergeld of betalingen. Triodos Bank is van mening dat corruptie ernstige negatieve gevolgen kan hebben voor de maatschappij en het milieu, evenals voor de lokale, nationale en internationale economie

Triodos Bank sluit ondernemingen uit als ze:

- Actief zijn in een sector met een hoog corruptierisico⁴⁵ en niet beschikken over een formeel beleid met betrekking tot het risico van omkoping en corruptie. Naast dit beleid moeten ondernemingen die actief zijn in de sector bouw &

weg- en waterbouw beschikken over een bedrijfsethisch programma dat ingaat op corruptie;

- Betrokken zijn bij controverses met betrekking tot corruptie, omkoping of het witwassen van geld;
- Direct of indirect smeergelden of andere onwettige voordelen aanbieden of beloven in ruil voor het verkrijgen of behouden van orders of andere voordelen.

Belastingen

Triodos Bank is voorstander van een eerlijk en effectief belastingstelsel, waarbij rekening wordt gehouden met de belangen van alle belanghebbende partijen en is van mening dat belasting moet worden betaald in het land waar de winst is gerealiseerd. Fiscale efficiëntie is in veel gevallen legaal en kan bijdragen tot verbetering van de financiële resultaten van een onderneming, met name op korte termijn. Op lange termijn kan agressieve belastingplanning echter onder meer financiële, regelgevings- en reputatierisico's met zich meebrengen.

Triodos Bank sluit ondernemingen uit als ze:

- Betrokken zijn bij belastingontduikingsplannen waarbij zich belangrijke ethische/morele kwesties voordoen en duidelijk lokale of internationale standaarden geschonden worden en de onderneming geen geloofwaardige maatregelen neemt.

Overtreding van wetten, codes en conventies

Wetten, codes en conventies vormen het raamwerk waarbinnen ondernemingen hun activiteiten legaal kunnen uitvoeren en zijn essentieel voor het reguleren van het gedrag van ondernemingen met betrekking tot hun impact op mensen en het milieu. Triodos Bank sluit bedrijven uit als deze zich schuldig maken aan de overtreding van wetten, gedragscodes of conventies, tenzij er bewijs is van een structurele verandering binnen het bedrijf die leidt tot een fundamentele gedragsverandering.

Sommige (controversiële) producten, diensten of activiteiten vallen niet onder een van de in dit document beschreven categorieën, maar vormen wel een aanzienlijk obstakel voor duurzame ontwikkeling. Triodos Bank behoudt zich het recht voor om ondernemingen die betrokken zijn bij dergelijke producten, diensten en activiteiten uit te sluiten.

Ondernemingen die betrokken zijn geweest bij controverses en onvoldoende verbetering laten zien kunnen ook worden uitgesloten.

⁴⁵ Deze sectoren zijn: metalen & mijnbouw, farmacie, telecommunicatiediensten en bouw & weg- en waterbouw.

Het beleid van Triodos Bank in de praktijk

De Minimumeisen van Triodos Bank zijn dynamisch en kunnen onderhevig zijn aan veranderingen als gevolg van wetgeving, publiek debat, standaarden op het gebied van best practices en het gedrag van ondernemingen. Daarnaast kunnen overleg en de continue dialoog met deskundigen, belangengroepen en maatschappelijke organisaties aanleiding geven tot beleidsaanpassingen.

Triodos Bank past het 'pas toe of leg uit' principe toe wanneer wordt afgeweken van het eigen beleid of van internationale standaarden, door verantwoording af te leggen over dergelijke besluiten. Dit kan zich voordoen wanneer een onderneming of organisatie door de betrokkenheid van Triodos Bank wordt gestimuleerd om op korte termijn te voldoen aan de gewenste duurzaamheidsstandaarden. In dergelijke gevallen gelden strenge eisen, waaronder een formele en publieke toezegging dat wordt gestreefd naar naleving van dergelijke standaarden, ondersteund door een uitvoerbare strategie, duidelijke doelen en een realistische tijdsplanning.

Door de rol en de aard van Triodos Bank is de impact van de positieve benadering in de echte wereld afhankelijk van samenwerking met de zakenrelaties van de bank, zoals de ondernemingen en organisaties die Triodos Bank financiert en waarin zij investeert. Deze en andere belanghebbende partijen moeten de (geest van) het beleid en de principes van Triodos Bank zoals weergegeven in dit document respecteren en hun activiteiten daaraan aanpassen. Triodos Bank verwacht van haar zakelijke relaties dat deze voor hun activiteiten relevante elementen opnemen in hun interne procedures en inkoopbeleid, evenals in hun contracten met onderaannemers en leveranciers. Triodos Bank probeert haar missie ten uitvoer te brengen via de capaciteiten en menselijke relaties van haar medewerkers. Een duidelijke bestuursstructuur heeft als doel deze capaciteiten en relaties te ondersteunen en te versterken en mag nooit worden gezien als doel op zich.